

**DETLEV IN OVERDRIVE MET MCDONAGH:
ONTHAND IN SPOKANE**

Detlev is een jong Nederlands-Vlaams spelerscollectief van afgestudeerden van de Toneelacademie te Maastricht. Hun thuisbasis hebben ze in Mechelen. Hun eerste productie was *Het Koude Kind* van Marius von Mayenburg. De naam Detlev ontleenden ze trouwens aan een luguber personage in dit stuk. Thans pakt de groep uit met het nieuwe stuk van Martin McDonagh, *A Behanding in Spokane*. Hier dient zich dus een gezelschap van jonge artiesten aan dat kiest voor sterke teksten. Maar ook in die keuze streven zij een bepaald profiel na. Ze houden blijkbaar van stukken die een rauwe kant van het menselijk gedrag en samenleven laten zien en die zich lenen tot een absurdistische, speelse stijl. McDonagh's jongste werk past perfect in dat kader.

Ook de vroegere stukken van de Ierse auteur zoals de bekende *Leenane Trilogy* en meer nog *The Cripple* en *The Lieutenant of Inishmore* hadden al een absurde, groteske laag. Met *The Pillowman* verliet de auteur voor het eerst de Ierse context. In een vaag Oosteuropese sfeer vermengt McDonagh hier een Kafkaïaanse toestand met de verbeeldingswereld van een bizarre auteur. Dit tamelijk complexe stuk liet vermoeden dat de auteur nieuwe horizonten opzocht. Vanuit dat perspectief stelt *A Behanding in Spokane* een beetje teleur. Want dit nieuwe stuk is nu wel gesitueerd in een stadje in de Verenigde Staten, maar het keert terug naar het soort bizarre toestanden en personages die we kennen uit McDonagh's vroegere werk. Alleen gaat hij hier nog verder op het absurde en groteske pad zodat de uitdieping van thematiek en personages er moeten bij inboeten.

Het uitgangspunt is al meteen bizar genoeg. Een duidelijk zwaar gestoorde, uiterst racistische kerel neemt zijn intrek in een hotelkamer. Het blijkt dat hij maar één hand heeft. Volgens zijn eigen –fantastisch –verhaal werd hij destijds door een bende schurken gedwongen zijn hand op de sporen te leggen om ze door een trein te laten afrijden. Niet minder dan zevenentwintig jaar is hij intussen op zoek naar zijn hand. Volgt dan de confrontatie met een koppel dat hem probeert geld af te zetten door hem zijn hand te bezorgen. Dat blijkt echter de hand van een Aboriginal –hier van een “kutmarokkaan”- te zijn.

Het stuk begint al meteen met een revolvershot van de gestoorde man op de in een bad vastgebonden vrouw. Ook al is dat slechts afschrikking, het is het begin van een hele reeks ontwikkelingen die allemaal lugubere terreur inhouden. Dreiging bepaalt het verdere verloop van de actie.

Het meest intrigerende personage in de merkwaardige constellatie die McDonagh hier neerzet is de hotelreceptionist, al wordt de man niet graag zo genoemd. Ook van zijn afstandelijke, cynische houding gaat dreiging uit, maar wel op een subtielere manier. En hij is het trouwens die op het eind het “verhaal” van de eenhandige in vraag stelt. Bovendien onderbreekt hij even de actie om een monoloog over apen te debiteren die alleen maar als functie heeft een latere, persoonlijke onthulling te verklaren.

Men merkt het: dit is een stuk vol absurditeit en groteske overdrijving. De uitgangssituatie zet meteen die toon, maar de hilariteit wordt nog aanzienlijk opgevoerd in de diverse monologen zoals het net vermelde apenverhaal die het stuk verder aansterken. Zo is er ook nog een telefoongesprek van de hoofdpersoon met zijn moeder die uit een boom gevallen zou zijn. Een ronduit hilarische scène.

Regisseur Domien Van Der Meiren beseft zeer goed dat McDonagh hier echt in overdrive zit. De hele aanpak is daarom nauwelijks realistisch te noemen. Hij laat ook de acteurs –Bram De Win, Lore Dijkman, Isaäk Hofland en Sjoerd Vrinsvrolijk voluit gaan. In het erg schrale decor plaatste hij de oude badkuip waarin de vrouw letterlijk weggedoken zit tot haar vriend op het toneel verschijnt en

Onthand in Spokane (©Ben van Duin)

waarin zij samen vastgebonden worden. Gedurende bijna de ganse voorstelling weerklinkt ook de mysterieuze, angstaanjagende muziek die een ironiserend effect heeft.

Hoewel het stuk zelf makkelijk tot een overkill aan straffe toestanden kan leiden, is de regie mooi uitgebalanceerd en worden de nodige theatrale verrassingsmomenten ingebouwd.

Jozef DE VOS

Onthand in Spokane door Detlev.

Première: Theatre de Lieve Vrouw, Amersfoort: 13 september 2012; NT Gent
Arca: 21 september 2012